

Summæ Theologicæ Scholasticæ Et Moralis In Qvatuor Partes Distributæ Pars ...

In qua de Virtutibus in Communi, & Theologicis, Fide, Spe & Charitate, nec
non Virtutibus Cardinalibus, præsertim Justitia & Jure, ac Religione
ceterisq[ue] annexis, & Vitiis Oppositis in particulari breviter & dilucidè
tractatur

Herincx, Wilhelm

Antverpiæ, 1663

§. IV. An Vsu possit separari à Domino in rebus etiam uno actu
consumptibilibus?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72941](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72941)

quemlibet possessorem, L. Si iud. 1. §. De pignore ff. de pactis. & alii apud Valerium Andream lib. 4. Instit. Tit. 6. in Addit. ad Zoetium num. 29.

40. Et quidem plerumque sp̄a res, quæ in hypothecam vel pignus datur, interdum etiam jus inde resultans hoc nomine vocatur, quod jus hypothecæ vel pignoris dicitur, de quo in præsentî. Estque omnium jurium, quæ in rebus habentur, minimum, utpote nullum usum creditori præstans, sed facultatem tenendi, ut sit ei melius cautum, & si ei non satisfiat, rem distrahendî; juxta Regulam 25. ff. de Reg. juris: *Plurimatio in re est, quam in persona.* Quare jus pignoris seu hypothecæ est in creditore jus detinendi rem aliquam in securitatem debiti, & si debitor non solvat, inde accipiendi solutionem. Afficitur ita rem, ut detur eo nomine in alterum actio hypothecaria (quæ nil est, nisi quædam pignoris vindictio) adeoque creditor illam habens sit potior aliis creditoribus in rebus ad pignus vel hypothecam datis. Quamvis jure Codicis Authent. *Hoc si c. de pignoribus, & Novellâ 4. c. 2.* creditor adversus extraneum possessorem rerum pignori obligatarum nequeat actionem hypothecariam intentare, nisi prius excusso debitore principali & fidejussore. Moribus quoque nostris (ut ex *Cujacio & Antonio Fabro* allegat *Valerius Andreas sup.*) sine traditioe non datur actio hypothecaria circa mobilia; & tunc quidem adversus debitorem tantum.

Quale sit jus Pignoris seu Hypothecæ.

Quam a-busum parti.

41. Hypotheca alia expressa, cuius vel conventionalis, vel prætorias: alia Tacita.

Alia Generalis, alia Particularis.

42. Conventionalis in quibus bonis constituitur.

bus malè tractari, v.g. occidi, mutilari, flagellari, sed tantum in servitutem redigi, si Christiani non sint, aut bonis spoliari, sicut alii innocentes in bello. Hypotheca legalis seu tacita diversimodè jure cæleste contrahitur. Consuetudines tamen locorum sæpè variant. Videri potest *Molina à disp. 528. usque 539. Lessius supra & dub. 7.*

S. IV.

An Usus possit separari à Dominio in rebus etiam uno actu consumptibilibus?

U Sus porò (de quo cum Jurisperitis mox egimus) est usus juris (ut patet) cujus velut objectum est usus facti, usurpatio scilicet actualis rei, puta domus, libri, equi &c. salvâ ejus substantiâ. In rebus autem, quæ uno actu consumuntur, ut sunt esculeuta & poculeuta (idemque est de pecunia, cujus quæ talis usus est consumptio moralis, scilicet alienatio) usus actualis est ipse rei destructivus, diciturque stylo juris, signanter à Joanne XXII. *Extrao. Ad Conductorem Canonum, de Verb. Signif. rei abusus;* quod ad quæstionem de voce spectat: & usu vulgato etiam conformi canonibus, c. *Exiit, ad Verb. Signif. in 6. Clem. Exvi, de Verb. Signif. actualis consumptio cibi v.g. dicitur ejus usus, utpote applicatio rei ad suum finem.*

43. Præter usum juris datur usus facti.

Qui in rebus uno actu consumptibilibus est ipsa earum consumptio.

Qua dicitur abusus.

Reus ta-men est usus.

44. Sensus quæstionis.

Posse usum hujusmodi separari à dominio est communis doctrina.

De hujusmodi rerum usu quæritur, an possit distingui à Dominio. Potestque res uno actu consumptibilis considerari sive antequam consumatur, postquam est ad consumendum oblata; sive in ipsa actuali consumptione.

Est autem communis sententia Doctorum contra paucos antiquiores (quos sequitur *Arago & Sarmiento*) utrovis modo res consideretur, præse dominium separari à simplici usu facti, adeoque haberi & consumi illam licitè posse sine Dominio. Atque ita de facto contingit in ordine Fratrum Minorum de *Chervantia & Capucinorum.*

Quod patet in primis ex ipsa Regula (quæ veluti Apostolica, & à S. Spiritu inspirata, tot Apostolicæ Sedis oraculis est probata) c. 6. ubi dicitur: *Frâtes nihil sibi appropriate, nec domum, nec locum, nec aliquam rem &c. Hæc est illa celsitudo altissima paupertatis, quæ vos charissimos fratres meos heredes & reges regni colorum instituit, pauperes rebus fecit, virtutibus sublimavit. Hæc sit portio vestra &c. Ubi omni-proprietatis rei pro quovis tempore excluditur ex mente S. Institutoris.*

45. Probatur ex Regula S. Francisci.

Quam quidem mentem veluti sibi optimè perspectam habentes omnes ejus filii, ab initio usque modò Regulam hoc sensu constanter intellexerunt, ut censeatur omnis rei,

Sensus religionis, Ex-postrioribus Regule & Constitutionibus.

nis rei, etiam quomodolibet consumptibilis dominium penitus abdicari, tam in communi, quam in speciali. Quod proinde etiam expresserunt veteres antiqui (inter quos S. Bonaventura in c. 6. Regulae, Et in *Questionibus circa Regulam* q. 24. & alibi) & posteriores Regulae Expofitores: item variae Constitutiones generales Religionis per S. Sedem approbatae; ac novissime per Urbanum VIII.

46. Eundem sensum inter alios expressit *Declaratio Gregorii IX. Nicolai III.* Gregorius IX. S. Francisco admodum familiaris, apud S. Bonaventuram *Apologia Pauperum Resp. 4. c. 2.* Nicolaus item III. c. Exiit. de Verb. Signif. in 6. ut mordacibus mordendi vias praeccluderet, cum de sensu Regulae & mente S. Francisci (super quibus cum nonnullis sancti viri sociis frequenti collatione tractaverat, & de quibus longa experientia, postquam fuisset Ordinis protector & gubernator, informatus erat; uti praemittit) eundem passum Regulae declarans, dicit: *Porro cum ipsa Regula expresse contineat, quod fratres nihil sibi approprient, nec domum, nec locum, nec aliquam rem: sitq; declaratum per Gregorium IX. & nonnullos alios, hoc servare debere, tam in speciali, quam etiam in communi: quam sic arctam abdicacionem venenosae obreccionibus aliquorum insensata damnaverit astutia: ne fratrum eorundem perfectionis claritas in talium imperitis sermonibus lacere-tur: dicimus, quod abdicatio proprietatis huiusmodi omnium rerum, non tam in speciali, quam etiam in communi, propter Deum meritosa est & sancta &c. Quod magis adhuc explicans distinguit, (ultrapans ferè verba S. Bonaventurae supra) inter proprietatem, jus utendi, & simplicem facti usum, quo solo tamquam necessario eget vita mortalium, ceteris potens carere; ideoque nulla (inquit) potest esse professio, qua à se usum necessaria sustentationis excludit: Verum concedens sibi et professioni, qua sponte devovit Christum pauperem in tanta paupertate seclari, omnium sibi dicare dominium, & rerum sibi concessarum necessario usui fore contentam . . . qui, inquam, usus non iuris, sed facti tantummodo nomen habens, quod facti est tantum in utendo praebet contentibus, nihil iuris: quin immo necessariorum rerum tam ad vitam sustentationem, ut est esca & potus) quam ad officiorum sui status executionem (ut sunt libri &c.) moderatus usus (excepto pecuniae usu) concessus est fratribus; quibus rebus fratres licet uti possint, durante concedentis licentia. Proinde exemplo Praedecessorum suorum assumit in se & Ecclesiam Romanam, Ecclesias, & omnia alia, quorum usus licitus est fratribus, & dominium donans sibi non relevavit.*

47. Praedictis declarationibus per omnia resonat Clementina *Exiit, de Verb. Signif.* edita in Concilio generali Viennensi (in qua id ipsum expresse declaratur) & pluri-

morum aliorum Pontificum (apud Waddingum ad annum 1322.) sanctiones. Ut proinde contraditores, os seu calumiam in tot S. Sedis oracula, in universam Religionem Minorum & Capucinatorum (quae non est infima portio gregis domini) & quotquot in ea haecenus fuerunt Sanctissimi pariter & Doctissimi ponere convincuntur.

Verum quidem est Joannem XXII. irritatum pravâ quorundam suggestionem, aut etiam quorundam animositate, contra Religionem S. Francisci (quam adeo impense fovit) editâ Extrav. *Ad Conditorum Canonum, de Verb. Signif.* dominium rerum fratribus concessarum (exceptis Ecclesiis, oratoriis, officinis & habitationibus, vasis, libris & vestimentis divinis officiiis dedicatis & dedicandis) à se abdicasse, praemittendo fulam & subtilem ex iure civili dispositionem, qua conatur adstruere usum consumptibilium iustum seu licitum non consistere sine dominio hoc tamen cum non definitum est manifestum ex contextu. Totus autem est in discurrèdo instar Apologeticum scribentis, & rationes allegando pro indistinctione praefati usus à dominio; ut abdicacioni domini à se intentatae (quae erat penes ipsum arbitrium) viam sternat, & praetextum eidem rationabilitatis obducatur. In quo erravit tamquam Doctor particularis, iuxta Bellarminum & alios passim; et quidam contentur cum ad commodum sensum trahere. Duriores censuras Nonnulli addunt, signanter Dominicus Soto l. 4. de *Iust. q. 1. art. 1.* dicens eum *neque legitime, neque (si dicere fas est) iuste fecisse, sed in odium &c.*

Nihilominus diverſi Pontifices successores dominium praedictarum rerum ad se & Ecclesiam Romanam resumpserunt, confirmando Nicolai III. & Clementis V. declarationes, ac expresse derogando Extravaganti *Ad Conditorum Canonum*, & alii Extravagantibus materiam praedictae Extravagantis tangentibus; ut videre est in *Constit. Pauli IV. Ex Clementis Sedis dat. 1. Jul. 1555.* In qua Pontifex testatur iisdem Extravagantibus derogatum fuisse per Martinum V. Eugenium IV. Nicolaum V. & Sixtum IV. Eandem derogationem resumpit Gregorius XIII. Bullâ 6. apud Confectum. Idem dominium resumit Alexander VI. *Constit. Ueberes fructus dat. 10. Jul. 1494.*

Quinimmo & ipse Joannes XXII. (qui ante offensam contra Ordinem, Nicolai III. & Clementis V. declarationes tanquam salubriter editas, solidas quidem & claras, & lucidas, multaq; maturitate digestas probaverat Extrav. *Quorundam exigit, de Verb. Signif.* etiam postea nihil fuerit impugnare seu contorquere) ante mortem suam revocavit, tum quae de animabus separatis quoad carentiam visionis facialis ante diem iudicii, tum quae de aliis non rectè dixisset aut scripsisset: ac (subdit) *praedicta omnia & alia*

48. *Agitur de adu locu- nu XXII.*

49. *Quae per multos post- cessores huius- cessata, pro- matus ante- rioribus de- claracionibus Sixti III. & Clem. V.*

50. *Quis ante indiguitatem nem con- ceptam esse Joannes probaverat.*

51. *Quam re- vocationem fecerit.*

quacumque dicta, predicata & scripta per nos de quacumque materia... terminatiōi Ecclesie & Successorum nostrorum. Ecclesia autem in Prædecessoribus & Successoribus illius noscitur determinasse, quod hic docemus. Revocationem prædictam refert Waddingus ad annum 1333. n. 14. Et ex authentico transumpto Monachanti in Fundamentis duodecim Tit. 10. Fundam. 10. §. 4. sub finem.

Ratio fundamentalis est, quod non sit species repugnantie in hoc, quod Dominus det alteri licentiam simplicem & jugiter a suo nutu pendente utendi re sua aut eam destruendi ex commissione & nomine ipsius, absque eo quod alter censeatur Dominus ejusdem. Sic autem fit in rebus, quibus Franciscani, etiam cum cōsumptione utuntur de licentia domini. Quare talis non potest in judicio rem illam domine suo vindicare, legare, alienare &c. prout possunt, qui dominium habent. Solum itaque est eis fas utendi rebus nomine concedentis. Quemadmodum ceteri Religiosi singuli utuntur rebus monasterii, etiam cibus, eos consumendo, citra dominium aut notam proprietatis; sed tamquam rebus communibus seu non suis, & nomine ac licentia alterius. Sicut igitur usus particularium monachorum potest esse licitus citra dominium, quod manet penes communitatem seu personam fictam; cur non toti Ordigi S. Francisci, ejusque membris poterit cōpetere, etiam dominium sit penes personam extra ordinem constitutam, puta Pontificem?

Porrò sicut facultas personaliter utendi, adeoque destruendi, nomine alterius & dependenter ab ejus nutu, non est dominium, neque est ejus signum; sic neque sequens actus illius usus seu consumptio rei. Quæ si esse dominii inexistens actus, deberet prævia potestas ad illam esse dominium. Immo ipsa destructio de voluntate Domini facta potius videtur actus dominii ipsius Domini, uti si ipsemet rem destrueret. Quemadmodum incendens domum, fruem lignorum &c. de licentia aut jussu heri sui, non fit eo ipso Dominus rei quam destruit; sed heres in tali actione dominium exercet ac simul destruit. Similiter ergo in rebus dicitur actu consumptibilibus, potest consumptio stare sine dominio, uti & antecedens licentia consumendi. Confirmatur: quia per consumptionem (quæ est dominii destructiva) non accedit novus titulus, aut traditio; quæ tamen requiritur, ut dominium transferatur in eum, qui eo carebat. Confirmatur II. quia servus licet comedat cibos domini, inius cibos patris, hospes cibos invitantis; & tamen non sunt eorum Domini. Præterea famulus emens aliqua pro Domino, & pecuniam seu pretium alienans, utique non est dominus ejusdem. Non enim dicitur veraciter quis habere tamquam sua, quæ dispensat tamquam aliena, sed quæ possidet vel usurpat tamquam proprio juri mancipata; ut docet D. Bonavent. Apol. Paup. Resp. 4. c. 1.

quam sua, quæ dispensat tamquam aliena, sed quæ possidet vel usurpat tamquam proprio juri mancipata; ut docet D. Bonavent. Apol. Paup. Resp. 4. c. 1.

Sed juvabit audire plenius ipsum S. Bonaventuram suis verbis loquentem, qui rationes allegatas præformavit, & objectionibus tacite occurrit. Nam in Exposit. in c. 6. Regula dicit, quod duplex est usus rerum. Quidam enim utuntur rebus auctoritate propria, ut Domini; quidam aliena, ut servi... Quia ergo Fratres Minores pro Christo serviti effecti sunt, utuntur rebus, quas usu continent, nec tamen eis dominantur; & in hoc ipso Dominum imitantur, qui cibo vescitur alieno, in alienis domibus continue hospitando.

Et in Determinat. quest. circa Regul. q. 24. Videmus (inquit) in seculo famulos domini non suo comedi, & rebus alienis, videlicet domini suorum uti: sic & alii sæpe concessis utuntur, tam vestibus, quam aliis rebus de illorum voluntate, quorum res sunt. Sic & nos utimur rebus necessariis pro corpore, quas tamen, nec in speciali, nec in communi nobis appropriamus. Regula enim non dicit, nos nihil debere habere, sed nihil nobis appropriare. Unde usum rerum necessariorum habere possumus, non proprietatem, alioquin nec vestem, nec cibum, nec aliquid aliud in usum recipere deberemus; quod esset contra omnem rationabilem intellectum. Præsul enim Sedis Apostolicæ, qui est generalis omnium pauperum Ecclesie provisor, specialiter nostri Ordinis curam habens, omnium mobilium, quæ ordinem conferuntur, proprietatem sibi assumptis, exceptis his quorum dominium sibi conferentes retinuerunt, & nobis usum earundem rerum solum concedit, ut semper alieno victu, & vestitu, & lecto, & aliis utensilibus absque proprietatis jure, ex ipsius concessione utamur. Sicut familia patrisfamilias, quæ rebus Domini sui utitur, tam in absentia, quam ipsius presentia corporali, secundum ipsius dispositionem. Et elemosina, quæ nobis a fidelibus datur transiit in usum nostrum, & in illius dominium, qui est principalis Ordinis nostri dispensator; cui parati sumus omnia, quæ habemus, cum jussu, tamquam Domino, prout convenit, resignare. & nil juxta hoc proprietatis habentes, regulam nostram bonâ conscientia observamus.

Idem S. Doctor Apol. Pauper. Resp. 4. c. 2. ex professo & fusè propugnat expropriationem totalem Ordinis, tam in communi, quam in speciali, etiam quoad ea, quæ usu consumuntur, relicto simplici usu. Idque contra Gyraldum de Abbatis Villa adversarium Religionis Pauperum (qui paralyti dilutus ac leprâ percussus interiit) quem dicit manifestè non amulationem Dei fuisse successum, sed simulationem illius, cujus invidiâ mors introivit in orbem terrarum; dum nimirum (ut præmittit) in totam Christi

§3. Rationes similes præformatae a S. Bonaventura. Cujus verba allegantur Exposit. in c. 6. Reg.

§4. Item in determinat. quest. circa Reg. q. 24.

§5. Eandem materiam ex professo tractat Apol. Paup. Resp. 4. c. 2.

Pauperum religionem venenarum eloquiorum tela convertit.

Obiectio
Adversarii
& solutio
S. Bonaventurae

Et post plurimam admodum solidè in hæc rem adducta, è quibus nonnulla in suam decretalem transtulit Nicolaus III. c. Exiit, de Verb. Signif. sibi objicit: Nec obstat, quòd adversarius objicit de rebus, qua usu consumuntur, quòd in eis proprietas non separatur ab usu. Quòd dissolvit exemplo filii familias, qui juxta leges Romanorum est patriæ potestatis. Deinde adjecto exemplum privatorum Monachorum dicens: *Quemadmodum Monachus vel quivis Religiosus utitur vestimentis, cibis (dum scilicet actu istis induitur, aut hos, actu manducat) ac ceteris, que usu consumuntur, ita tamen quòd nihil sibi appropriat quoad privatam dominium, nec propter ealem usum efficitur proprietarius, qui proprietas (donec res consumpta est) semper collegio reservatur: sic & de collegiis hujusmodi Pauperum summoq; Pontifice intelligere debet, quicumque de professione ipsorum sentire vult tam verè quam piè.*

Nota
ejusdem di-
cti.

Quòd deinde Regiè confirmat etiam ex legibus, tandemque concludit, quòd Pontificalis auctoritas, quantumcumque usus & dominium in aliquibus rebus secundum jus civile censentur esse conjuncta, decernere poterit in aliquibus personis esse separata. Quòd circa ordinem prædictorum Fratrum Minorum Christi Vicarius suà auctoritate confirmans sic esse decrevit; cuius definitioni contraire nullatenus licet. Et hæc quidem dicta sufficiant ad cavillationes malignantium hominum revellendas.

56.
Obiectio ex
juro civili
petita dissol-
vitur.

Nec obstat, quòd (ut sibi objicit Nicolaus III. c. Exiit, & ante eum S. Bonaventura sup.) jure cautum sit, usum seu usufructum non posse perpetuò à dominio separari, ne hoc reddatur inutile & inane; ut patet Inst. de Usufructu §. 1. L. omnium ff. eod. Et L. Antiquitas C. eod. Nam in primis in lege civili est sermo de fare utendi, seu fruendi absoluto & irrevocabili, quòd juxta leges statuitur in eis, quæ usu non consumuntur, & quorum substantia manet salva. Usus autem Ecclesiarum, ædificiorum, librorum & similium, etiam usu consumptibilium, qui Fratribus conceditur, non involvit jus præsertim irrevocabile, adeoque potest res Domino fieri etià temporaliter utilis ad nutum ipsius, et si pro sua libera & bona voluntate usum nunquam revocet. Quòd etiam in re uluconsumptibili locum habet, quousque superest, seu nõ consumpta est: tandem enim consumptione ipsa mirum nõ est dominium quòd temporale reddi inane, utpote quòd destruatut cù ipsa re. Præterea, quidquid sit de lege civili, Pontifex, qui supra illam est, sancivit & declaravit id, quòd diximus, pro filiis suis Minoribus, juxta S. Bonaventuram sup. Denique (ut idem respondet, & coincidit Nicolaus III. sup.) retentio domini hujusmodi rerum (loquitur generatim de omnibus quo-

rum, usus Fratribus, est concessus: de uluconsumptibilibus mox subdit: speciale ex adversario objectionem, n. præ. propositam & solutam) cum concessione usus facta pauperibus, non est irrevocabilis; cum sit patri pauperum meritoria, & professioni filiorum Christo famulantium opportuna.

Neque etiam ex præmissa veritate sequitur Observantes aut Capucinos injustè uti rebus quas consumunt, defectu nempe juris, ut arguit Joannes XXII. (cujus alias objectiones in pessione aut æquivocatione scindatas omitto, Lectorem remittens ad ea quæ habet Waddingus in Annal. Minor. ad annum 1324.) Nam juxta Hieronymum ad Nepotianum (referente S. Bonaventura supra, Resp. 5. c. 1.) etiam Christus cibo vescitur alieno; nec tamen injustè. Similiter ergo Frater Minor vescitur, & (ut utar verbis S. Bonaventura Resp. 5. c. 1.) sustentatur de non suo, id est, non sibi proprio, sed alieno, piè tamen & justè, ab alio sibi pro sustentatione collato. Excludo enim dominium & jure proprio sufficit ad hoc simplex licentia Domini; quò rationabiliter non invito, immo consentiente, alienus rem illius etiam destruens non est injustus.

57.
Consumpti-
verum qui
sunt justè à
Franciscanis
circa
dominium.

Non sequitur etiam (quod nonnulli Neoterici specialiter urgēt, & mirum non fuisse usum à veteribus Religionis Pauperum adversariis; neque etiam à Joanne XXII.) uluras fore licitas, quando nimirum domino alteri vendente usum v.g. pecuniæ, sibi verò retinente dominium. Nam ulura in primis involvit mutuum, in mutuo autem meum sit tuum, adeoque ex natura contractus transfertur dominium, sicque mutuatarius necessariò utitur re suà & nomine proprio. Deinde vendito usu foret emptor Dominus ipsius usus, adeoque acciperet jus absolutum ad utendum & destruendum sibi alienandum; quale jus usus communi etiam adversariorum doctrinà non distinguitur à dominio in similibus rebus. Et de hujusmodi usu ejusque venditione agit D. Thomas 78. art. 1. concludens: *Unde in talibus non debet seorsim computari usus rei ÷ re ipsa, sed cumque conceditur usus, ex hoc ipso conceditur res: & propter hoc in talibus per mutuum transfertur dominium. Si quis ergo seorsim vellet vendere vinum, & seorsim usum vini, venderet eandem rem bis.*

58.
Non sequitur
tur ejus
fore licita.

Que hæc
de re meæ
S. Thome
q. 78. art. 1.

Quòd si quis speculetur venditionem facultatis utendi revocabiliter, dependet & de voluntate alterius sibi retinentis, aut etiam alteri tertio vendētis dominium; est ea conceditur, non potest facultas ista æstimari quanti res ipsa, nec ipsa cum dominio distinctè pluri vendi, quàm valeat res consumptibilis eidem absolute vendēda; adeoque non manet locus licitæ uluræ. De quo vide Pontium d. 23. Theol. 44.

Si denique spectetur ipsa actualis consumptio (quæ tamen non solet immediate vendi,

59.
Vltimis
dem diffi-
cultas ex-
penditur.

vendi, sed venditionem facultatis consumendi subsequi) esto illa valeret quanti res ipsa, v. g. alienatio floreni pro merce valet floreni aut merce æquivalente: ipsa equidem non potest vendi retenti dominio; cum ipsa consumptio sit domini destructio. Non est tamen necesse, ut destructio fiat immediate per illum qui est dominus: cum famulus alienet pecuniam heri sui aliquid emendo & solvendo. Idemque est in destructione rei immobilis v. g. domus; quæ pariter fit altero quidem domino existente & consentiente, non tamen dominium retinente, sed per hoc ipsum amittente. Sicut Abraham immolando Isaac non fuisse dominus vitæ filii, sed tamen destructor ex licentia supremi Domini. Accedit, quod admittant Adversarii dominium separari ab actuali usu rei non uno actu consumptibilis, qualis est vestis, calculus &c. & tamen in singulis usibus aliquid rei consumitur ac deturitur. Igitur si ne hujus quidem particulae, quæ ipso usu teritur fiat, dominus religiosus aut Franciscanus qui re tali utitur: quid ni idem sit, etsi tota uno actu consumatur?

teria ingereat, nulla urgebat virtutis species, aut necessitas similia scripsisse. Interina Deus, in viris Religiosis præsertim, augeat spiritum sanctæ intelligentiæ & intimæ charitatis. De cetero nos mordendi alios, & maxime integras Religiones, consuetudinem non habemus: sed neque Ecclesia Dei.

S. V.

De Possessione.

INTER jura etiam solet recenseri possessio; etsi dari possit jure destituta, utpote à parte rei injusta. Varios saltem juris effectus habet, præsertim in ordine ad comparandum dominium. Unde de ea hic non inutiliter Doctores tractant.

61.

Possessio juxta Etymologiam vocis dicitur quæ sedium (non rectè aliqui, peccatum) positio, quasi possidere sit verbum compositum ex ponere & sedere. Rectius fortasse derivatur ex posse & sedere; quasi possidens sit potens sedere, uti dicitur quis compos vel impos mentis. Capitur autem aliquando pro ipsa re, cui insistitur, seu quæ possidetur: aliquando, & frequentius pro actuali insistentia rei. Definiturque communiter detentio rei (supple tamquam suæ) corporis, animi & juris adminiculo.

Possessionis etymologica ratio.

Ejus descriptio.

Detentio hæc etiam comprehendit apprehensionem, quæ est inchoata quædam detentio. Potestque fieri tum per nos, tum per alios, qui nostras vices in eo suppleant, ut per servum, aut filium non emancipatum (etiam si nos nec opere, nec animo rei incumbamus) per curatorem, tutorem, procuratorem seu mandatarium, colonum, depositarium, & res nostro nomine possidentes; qui proinde non nisi improprie eas possidere censentur.

62. Qui requirit detentionem, per quos faciendam.

Corporis autem adminiculo tunc detinetur res, quando ipsa secundum se, vel secundum partem aut aliquid in quo censetur contineri, corporaliter apprehenditur contactu, aspectu, ingressu, aut simili modo.

63. Varii modi apprehensionis.

Varii etenim sunt apprehensionis, atque adeo possessionis acquirendæ modi, scilicet apprehensio vera, ficta, & juridispositio. Apprehensio vera fit manibus vel pedibus. Hæc necessaria est ad acquirendam possessionem rei non habentis dominium, ut ferarum, gemmarum &c. Item quando quis vult vi possidere. Apprehensio ficta locum habet, quando res habet possessorem, & ab eo vel à iudice traditur, absque vera tamen & reali apprehensione. Hujusmodi traditio fit variis modis. Primum, si antiquus possessor tradat claves domus in conspectu positæ, in qua sunt merces tradendæ: dum enim alter apprehendit claves, censetur res intus conditas apprehendere. Secundò, juxta Lessium, Lugo & alios, si tradat scripturam

Apprehensio vera, qua, & quando necessaria. Apprehensio ficta quibus modis contingat.

60. Iudicium de doctrina Cajusdam Neoterici, Novissimè inci in Neoterici quemdam To. 5. Theol. Tract. de Jure & Just. d. 2. dub. 3. qui pleraque satis, ne dicam nimis strictim, hanc verò materiam fuse expendit, novam sibi visus advenisse distinctionem, stylo & menti Pontificum, Doctorum ac Religionis contrariam, per cujus latus ipsam quoque Pauperum Religionem impetit. Cujus etiam altissimam paupertatem discutens d. 7. dub. 4. frivola quædam contra illam sibi objicit argumenta: ad quæ tamen non solum frigidè, sed frivole, nec sufficienter pro honore Religionis respondet. Non fert quidem brevitatis nobis præfixa, & commodis nostræ Scholæ necessaria latiores digressiones: spero tamen fore, qui, si operæ pretium videatur, oportuno tempore faciat satis. Pro nunc, quantum ad præsentem materiam, per præmissa sufficienter (in quo iudicium candidi Lectoris imploro) partim refutata, partim soluta sunt, quæ iste allegat, & quæ speciem cujus difficultatis habere possent. Quod autem verba Nicolai III. successoris Joannis XXII. sive auctoris Extravag. Ad conditorem (successorem appellat: alioquin fuit prædecessor, & quidem mediantibus septem aliis Pontificibus) allegat; mirandum sanè: cum verba quasi ipsissima sint ex S. Bonaventura Apol. Paup. Resp. 4. c. 2. desumpta; quem proinde pari, id est, nullà ratione allegare pro se potuisset. Vide dicta 256. Quantum verò attinet ad ea, quæ posteriori loco sibi contra Paupertatem altissimam objicit, sufficientissima solutio peti potest ex iis, quæ Regulæ declaratores Pontifices, & ejusdem Expositores tradunt. Credo equidem virum non tam ex malevolentia, quam ex ignorantia Status nostri (cui ut se in hujusmodi materia

Herincx Sum. Theol. Pars III.